

Publieke inspraak over het plan-MER voor zandontginning en herbestemming van Achterste Hostie, Grootte Heide en Raeker Heide te Bocholt – PL0225

*Opmerkingen ter attentie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (Dienst Milieueffectrapportagebeheer), Plan-MER zandontginning Bocholt (PL0225),
Koning Albert II-laan 20 bus 8, B-1000 Brussel
mer@vlaanderen.be*

Beste,

In reactie op de kennisgevingsnota voor het dossier PL0225, beschikbaar gesteld via www.mervlaanderen.be, wens ik onderstaande opmerkingen in te brengen:

- De kennisgevingsnota stelt herhaaldelijk dat een bijkomende zandontginning te Kaulille lokaal gedragen zou zijn. Ook is sprake van een "consensusnota", met het gemeentebestuur van Bocholt als betrokken partner.
Dit is in flagrante tegenstrijd met de waarheid: tot en met de lopende procedure van publieke inspraak over het plan-MER, is de bevolking van Kaulille (en bij uitbreiding deze van Bocholt en Hamont) op geen enkele manier betrokken bij of geïnformeerd over de voorgestelde plannen, die boven de hoofden van alle betrokkenen tot stand zijn gekomen.
- De wijze waarop de publieke inspraak door de initiatiefnemers is georganiseerd, laat niet toe de voorgestelde onderzoeksmethoden adequaat te beoordelen. Circa twee vierkante kilometer plangebied (de voormalige PRB-terreinen) is al decennia lang hermetisch afgesloten voor het publiek (ook tijdens de "publieke" inspraak).
De beschrijving van het plangebied in de kennisgevingsnota is dermate vaag en onnauwkeurig dat op basis hiervan geen correct en volledig beeld kan worden opgebouwd van het betreffende gebied.
- De initiatiefnemers beperken zich tot drie scenario's. Maar naast het "niets doen" of "nul"-scenario is feitelijk slechts sprake van twee scenario's. Eén scenario behandelt de huidige invulling volgens het gewestplan, die onder andere via het provinciaal ruimtelijk structuurplan Limburg reeds beoordeeld is als beleidsmatig achterhaald. Het derde scenario gaat uit van een maximale zandontginning gedurende meer dan veertig jaar.
Minstens een vierde scenario is aangewezen, waarbij de gerichte sanering en maatschappelijk gedragen herbestemming van de PRB-terreinen centraal staat, met de nadruk op de verstoorde sites met voormalige bedrijfsgebouwen en met maximale vrijwaring van de aanwezige natuur-, landschaps- en erfgoedwaarden. Een in tijd en ruimte beperkte zandontginning kan alleen in functie van deze sanering en herbestemming onderzocht worden.
- Het plan bestendigt en versterkt de bestaande mobiliteitsproblemen in de kern Kaulille. Het plan voorziet een bijkomende uitbreiding van de KMO-zone Kettingbrugweg, die de voorbije jaren reeds zonder zandgebonden transport een sterke groei in vrachtwagenbewegingen en woon-werk-verkeer heeft gekend. Dit resulteert niet alleen in doorstromingsproblemen ter hoogte van de beoogde "ovonde" in Kaulille-Centrum, maar ook in structureel sluipverkeer in woonstraten als de Dorperheideweg, de Raak/Janshoek, de Ringlaan, en het Donkelstraatje te Kaulille (Bocholt), en in "Het Lo" te Hamont-Achel. Het milieueffecten-onderzoek dient daarom te vertrekken van een doorgedreven nulmeting van het verkeer in deze straten, gedifferentieerd naar voertuigtype, aantal, tijdstip en snelheid, alsook van de bestaande verkeersstromen van en naar de KMO-zone Kettingbrugweg.

Bijkomend dient het onderzoek aandacht te besteden aan mobiliteitseffecten van de voorbereidende ontbossings- en afgravingswerken, die nu onvermeld blijven in het onderzoeksvoorstel.

- De kennisgevingsnota beperkt zich qua alternatievenonderzoek tot het beleidsmatig achterhaalde voorontwerp van bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan (BOD) "Zand in Limburg" uit 2006 (!). Dit is niet ernstig, en wel om de volgende redenen:
 - het BOD "Zand in Limburg" was in 2006 mede ingegeven door het vooruitzicht van het stopzetten van de grindwinning in Limburg, waardoor een belangrijke bron van bouw- en vulzand zou wegvallen. Intussen is het Grinddecreet in aangepaste vorm verlengd, zijn nieuwe ontgrondingsprojecten in uitvoering, en is bijgevolg een nieuwe aanzienlijke bron van bouw- en vulzand beschikbaar;
 - in vergelijking met 2006 is de bouwsector aanmerkelijk in omvang gekrompen, zijn nieuwe

bouwtechnieken (hout- en metaalskeletbouw, verlijmd kalkzandsteen in plaats van gemetste baksteen, ...) in opmars, en is een belangrijke bron van bouw- en vulzand beschikbaar gekomen bij bouwprojecten (stallenbouw, appartementsbouw met ondergrondse parking,...). Naar het model van de "leembank" voor de baksteenindustrie dient bijgevolg ook de oprichting van een "zandbank" als volwaardig alternatief mee onderzocht te worden;

- de passende beoordeling horend bij het voorontwerp van BOD uit 2006 maakt duidelijk dat in het maximale ontginningscenario ruim 100 hectare waardevol tot zeer waardevol bos moet verdwijnen. Sinds 2006 heeft Vlaanderen een Klimaatactieplan opgesteld, is een actieplan voor zonevreemde bossen opgesteld, en is de boscompensatieregeling verstrengd.

Deze elementen in overweging nemend is een volledig nieuw, geactualiseerd alternatievenonderzoek logisch en noodzakelijk.

- Belangrijke historische en erfgoedkundige waarden van het plangebied zijn onbelicht of onderbelicht in de kennisgevingsnota.

Het milieueffectenonderzoek moet voor wat betreft de voormalige PRB-terreinen (Grote Heide en vooral Raekerheide) in detail, op basis van zowel terreinonderzoek, kaartanalyse als bevraging van getuigen, volgende elementen uitvoerig behandelen, inclusief de mogelijkheden tot herstel:

1. het "Napoleonskanaal" (voedingskanaal Grand Canal du Nord), en dit zowel binnen het plangebied als stroomopwaarts van het plangebied richting splitsing Zuid-Willemsvaart/Kanaal Bocholt-Herentals
2. de "Engelse Tuin", restant van het landgoed Slechten, met bijzondere aandacht voor individuele identificatie van oude (laan)bomen en dreefstructuren
3. de aanwezige voormalige vloeiveiden (wateringen), hun bevoeiingsstructuur, en hun kenmerkende flora.

Het milieueffectenonderzoek moet voor wat betreft het deelgebied "Achterste Hostie" bijzondere aandacht besteden aan het mogelijk voorkomen van grafheuvels uit de Late Bronstijd, zoals reeds aangetroffen in de aangrenzende bossen richting Kaulille-Centrum.

- De kennisgevingsnota maakt geen melding van de disciplines "lucht", "klimaat" of "adaptatie". Dit is niet te verzoenen met het verdwijnen van meer dan 100 hectare goed ontwikkeld bos, inclusief humus- en wortelzone. Zowel de effecten lokaal (luchtkwaliteit – fijnstofcaptatie, luchttemperatuur) als bovenlokaal (klimaatadaptatie) moeten in detail beschreven en onderzocht worden in een apart onderzoekshoofstuk.

Het is onbegrijpelijk dat een kennisgevingsnota, publiek gemaakt in maart 2016, geen melding maakt van het extra richtlijnenboek in opmaak rond klimaat, en van het feit dat bij de huidige revisies van de MER-richtlijnen-boeken adaptatie aan de klimaatveranderingen wordt meegenomen.

Met vriendelijke groeten

VOORNAAM NAAM

ADRES

EMAIL-ADRES